

1. ũ.n də pułn æ stæ.kfə.g.ɫ zɪ.n zɛm bənʊwt
2. mi mu.əd ɪ-z də bluŋ g.ŭm bəg.ɪ.tn - of : bəg.ɪ.tə
3. ny.ɪ zə spɪ.ŋ mu.ɪr mətə mafɪnə
4. spɪ.tn ɪ-z ə la.stɪ.g. wɛ.rək
5. ʊp dat ʃχ.ɪ.p zŭ.ɪntfandə vɪ.nɪg.ɪ bro.ɔt
6. d.ŋ tɔ.mərmɔn ɛd əbrɪ.tj u.d ɪ.ɪ zə vɪŋər
7. d.ŋ ʃχ.ɪ.pər lɛ.ktə zɪ.ɪ lɪ.pm
8. ɪ.n de.zə fabɪkə tɪ.ɪ z nɪ.tə zɪ.n
9. kumɪ.r mə kɪnt | ə kɪnəχ.ə - of : ə kɪnətʃə |
10. ba.əs - g.ə.v ny.ɪs fɪ.ɪ pɪntm bɪ.ɪ | ə pɪntʃə |
11. brɪŋ ny.ɪs twɛ kilo.ɔs - of : ɪ.ɪr pu.nd.ɪn kɛ.əzn
| kɛ.ɪzəg.əs |
12. zæ mæ.ɪ ɪy.vn dri kəŋ wɪn ædruŋkn
13. ənæ min mənase.ɪrt mɛ.ɪ ə k.ɪnɪ.pɫ - of : ə stək
14. kæ zə k.ɪnɪ æzɪ.ɪ
15. d.ɪn karnaval ənɪ.z nɪf.ləmɪ.ɪ ævɪ.rst
16. ksɪm blɪdɛ danŋ ni mɛ.ɪjæg.ɪ.v.nənæ mɛ nœ.ɪdər
17. tædɪ.k ni əwɪ.st - wɛj gɪ
18. wɪ.n æt ədŭ.n - d.ɪndɪ.ən di kumtə
19. ə (spɪ.nə)kɔ.pə - ə spɪ.nəkɔ.pənæ.st - ə kɔ.pə.
jə.g.ər - of : kɔ.pəvə.g.ər
20. ə kasketə - bənʊwt - æ wɪ.ə - of : ə g.azɛrɪ.ə
(weiland) - ə mɛ.ɪf (hooiland) - pərəbro.ɔt -
ən a.g.ə - ə py.t - of : ən a.g.əpy.t - æ bətər.
ʃχ.ɪtə
21. dɪ.ɪ g.ɔ.st dɛ.ɪ dɪ.əl.ə wɛ.rɪt.ɪ fæχ.tə
22. kχ.ɪ.ɪ pɛ.ɪrls χ.ə.və
23. ɪ.ɪnɛ.lɪ.tu fɛ.l udə ʃχ.ə.pm demulɪ.rə - of : ʃχ.ə.pn
aftɛ.kə
24. ənæd əkɪ.ɪ vāzɛl.vn æ bɛ.tə at
25. g.ə.v min twɪ.ə wɪdɛ stɪ.əs - wɪdər - də wɪtstə
26. dat bɪ.ɪld ənɪ.z dɪ.ɪ nɪmɪ.ə
27. dɪ man æd ə lɛ.vn lɪk ə g.ɔr.ɔtn ɪ.ərə
28. d.ɪndy.vɫ - of : lɪ.ɪfɛfɛ.ɪr ənɪ.z nɪ æblɛ.vn ɪ.n
d.ɪnɛ.mɫ
29. də kɪndərs fɔn də ʃχ.ɔ.lə zɪn əg.ŭ. mætn ʃχ.ɔ.l.
mɪ.əstər ɪ.n də zɪ.ə
30. kəkən tɔg.ɪ nɪ kumɪ vo.ərdaŋk χ.ərɪ.ɔt sɪn
31. də bɪ.əstn drɪŋkə g.ə.ɪrɪn lɪnzv.zəp
32. ə kɪnɪ χ.ŭ wɛ.rkn - nædɛ kɛ.ləpɪnə
33. dud.ŋ stɛ.ɪtʃ ʊp d.ŋ zupər
34. nɪ.əw (= neen wij) - mɛ spɛɪnɪmɛ. mættə kɪ.ɪn
35. e.laba - of : zɛ.χ.tə - kæn a twɛ kɪ.ərn ærɔ.pm
a.χ.tər ju.n
36. dɪ pɛ.ɪrɛnɪ.nɪ mutər - of : rɪ.pə - tɪ.z nɔg. ə
wɪ.t kɪ.əfɛ drɪ.
37. zə zɪ vɔrs nɔ tfæɪt
38. zæ.d ʊ.pn zə g.ə.jɫ wɛ.g.makə
39. ə g.ɪ.ɪ nɪfərə g.ŭ. - of : r.ɔkn
40. zɛtnɛ.lfan ər mæ.ɪk fərlo.əzə
41. də man mu sɔ.rg.n vɔr zə wɪ.f
42. zwæp ɪ.n d.ɪnɪ.zɛɪ ɪ.z dāzɛrɔs
43. ənɪ.stu.t dɔ.rdatn vɛ.lə mɔχ.t ɛt
44. wœ.ɪdər mu.n d.næ.ɪld ɛ.ɪn vā datə æ jœ.ɪdər
dā.ndrən æɪt
45. æ.ɪpt əkɪ.ə datʃ bɛ.ɪd ʊpæfə
46. ny.zə mætsnu.rə ɪ.s fæt lɪk ɛn tɛ.kə (= aard.
worm) - of : ə pu.ətər
47. zə spɪ.ɪ ʊmdɛrva.rst ʊm ɛ wɛ.ɪ.dnɛ.sə
48. d.ɪnɔ.vɛnɪr g.ɪ.ɪtm bo.m g.rɛ.fɪjn
49. dud ɪ.əstə vɛ.ɪstər tu.ə
50. ʃbɛg.ɔnt klɔpm ʊm dɪ.əstə mɛsə - do.g.əmɛsə
- tɔ.f - də vɛ.ə.spɛrs
51. ə ku.vɛrɪ - py.tɛslɪk | py.təpɔ.tɛls = kɪkɛr.
jɔŋgɛn | - mæ.z brɪ.ən - ə sty.tə bɔ.tɛrn
52. dat wy.v ɛ.nɔr ʊr af dŭ snɪdn
53. zə vu.ədərə ætn zæs ju.ɪr lu.tə g.ŭ.n.ɔ də ʃχ.ɔ.lə
54. kɛn. ũ.ntrɪ.ɪn vā zə lu.ətə tɛ g.ɪ.ɪn lā.əs twɪ.ɪtər
55. jə zɪnɪfɛ. g.ɪm blɪ.əkə vɛ.ɪzn a.lɪrɪn
56. ɛ.ɪrd.ɪn pɔtʃ ə zɪnɪfɛ.lə wɛ.ərt
57. do.vəpɔ.lə stɪ.d ɪ.n d.ɪnɛ.ərt
58. tɛ mɔ.ɪtə tɪ.nɔχ. tɛ ku.d ʊm tɛ kɔ.tsn
59. dɪ kɛ.ɪsə g.ə.d ə klɪ.rə lɪ.χ.t - ənɪ
60. ə trɔ.kə ɪ.n tɛ.ɪrsə stɛ.ɪt
61. ɔ.vɛrtɪt jə kɔ.m ɪ.ɪr dɛ ju.rə ɪ.n də kɛ.rəmɛ.əsə
62. d.ŋ pu.ətər zɛ.ɪ dad ũznɪ.ərə vulmakt ɪ.s
63. jə zɔ.g.ɪ mɪ wɛ.l mɔ jə zɛ.ɪ nɪ.t
64. də zwɔ.lmən g.ŭ wɛ.rɛkɪ.ərɪn
65. g.ɪ.ɪjə nɪ g.ŭ kɔ.ɪtə vānda.g.ə
66. ɛ.tə zok χ.ɛ.rə ku.əs
67. zə mɔtɛ.ɪr ɪ.z æbro.kə - jɪ.s fɛrstɛɪt
68. tɛ ə wɔrmə dag. əwɪ.st - æn tɪ.z ə zŭ.tn a.vnt
69. dɪ.ɪ juŋən lɔb.ɛ.rɔv.ɪts
70. tɪ.z æm bɔst ɪ.n də kənə
71. ksu.ɪ wɪ.lə datə brɪ.vdra.g.ər mɪn ə brɪ.v brɪŋt
72. kɛ pin amən ɛ.ɪrtə
73. kə g.ŭnɪ g.ɛ.rə mɛ.ɪ mæ.ɪ.ɪn dɪ a.tɪt kŭntɛrfs.tn
74. a.χ.tər də vɪ.rn mɛ g.ŭ. tɛ.ɪrt spɔŋ ɪ.n də nɪ.ɪwə
kɔrɛ.tə
75. kæn əlɪtʃə də kɔrsn - vāvɔr d.nŭ.nə
76. d.ŋ zɔ.nə vān d.ŋ kɔ.nɪŋk ɛd ɔ.k sudɪ.d
əwɪ.st
77. wɪ.tʃə nɪ.ə wɪ.ɪtər ə bo.g.əma.kər wœ.nt
78. dɪ rɔ.əzn æ lɔŋkə - of : lā.əs do.ərɛs
79. kəg.əlo.və nɪ ə wɔr.ərt ərvan
80. tkɪnd waz do.ət ɪ.ərɔzət æ kənə kɔ.st.n
81. zɪ.n ɔ.ərɪn æ zɪ.n ɔ.g.n lɔ.pə
82. zɪ klɪ.ə mɛ.əfɛ ɪ.z æg.ŭ.n ɪ.n ʃbɔ.ɪ mɛ.ɪ æ klɪ.ə
pā.ərtʃə - ʊm kɔtɛbɛjɛrs tɛ g.ŭ trɛ.kə
83. tɪ.z ə sprɪŋkɛl vān dɪ lɪ.ərə
84. ə ʃχ.ɪ.əldɛ stɪf
85. tɪvɪk ə zɪχ.tə nɪjā.ərʃ of χ.æ.ɪd æn də rɪkɪdɪp
(m.v.)
86. nœ.ər mŭ.nd ɪ.z dro.g.ə vān d.ɪndɔ.əst
87. dɪ.ɪ wæg.ɪ ɪ.s krɔm - tɪ.zɔm aɪdɪ.
88. kɛn ə trumɫʃ əkɔχ.t fɔr d.ŋ klɪ.ən
89. d.ŋ g.ɪ.ətɛbu.k ɪ.z əpɛrɪrt fɔn ə kɔ.st ɪ.n tɛ
zwæɪlg.n
90. zə lɪ.tʃə wɔs kɔrt æ g.ŭ.t
91. tɪ.sɪnə bɛ:stn ɪ.n d.ɪnɔmɛr
92. ə ʃχ.ɔtər mu wɛ.ɪ kɛn.ɪkə
93. zu.kt əlɪtʃ aχ.tər mɪ.n ũ.t
94. kwe.tnɪ wɪ. g.ŭ.n ʊm tɛ zu.kn
95. ə ku.dn kæ.ɪdər ɪ.s χ.ŭ.t fɔ ʃbɪ.r
96. kmust əsɛblŭ.trɪŋkn ʊmɪ tɛ vɛrstɛrkə - of :
vɛrvrɔ:mə
97. kmu.n ɪ.əstɛ.tn vŭ.rn ɪ.n tkustɔ.l
98. mɪ brɪ.rə waz mu.ə
99. də mæ.ɪkər dud ə g.ɔr.ɔtn tŭ.r
100. mɛ zŭ kəŋ dɪ.əm pɪ.t fœlə ɪ.n ɛn ɔ.rə

101. di kɛ:rɛmæ.jk ɪ-z dɪ-n æ zø:r - zæ.ntn we.rø dome-ɪ
 102. æ ræfɪ.ræg.ə wɛ-rkman - *secuur onbekend*
 103. æ kum no-ɪ g.ɪmɔny-tə tɛ lɔ.ətə
 104. ɪ-n ita.jn tsɪm bɛ.rg.n di vi:r spy-g.ə
 105. dœrjə dœrɔp dy.ʃ
 106. nɔ bɛ:rg.ə zæ-n ɛbɪ-tjə vān d-n pū me-jæg-re.pə
 107. jə mud əkɪ- ny-s kaχ-t-ɪtjə kum kikən
 108. ɪ-z ækum vā lu'væ.ɪ mɛd ə g.u bə.zə g.æ.ɪt
 109. di dør ɪ-z ɛmakt fām bukənu-t
 110. æ g.ətruwd wy-ʃ mu kən.u.ɪə
 111. kən ɪ:r g.ɔz ɛz.u.ɪə mɔ twas χ.ɪ g.u zɔ.ət
 112. d-ɪm bruwɛr zɛ.χ.t - dat nɔχ. tɛ di.r ɪ-z um tɛ buwə
 113. ba.kə - k̄ba.kə - jə ba.kt - æ ba.kt - ba.kt-n - mɛ ba.kn - k̄ba.kstə - jə ba.ktə - æ ba.ktə - mɛ ba.kstə - mæn æba.kə
 114. bi.ən - k̄bi.ən - jə bi.ət - æ bi.ət - mɛ bi.ən - g.u.mə bi.ən - k̄bi.əd-n - kæn æbo-ən - bi.ədə zokə
 115. tɪ- æ klɪ.ən mɔ tɪ-z æ g.u-n
 116. jə kɛ-n ɪ:r ɛjɛz æn ɪ-n dɛ ma:rt
 117. æd ɛzɛ.ɪʃ datn g.ɪj pɛ.ɪzə upmɛ
 118. tme-:sn zɛ.ɪ datn g.əlɪk adə
 119. twu.rə vy-f prizən
 120. ũ.ər din ɪ.əkə tɪ-g.ə ve.l ɪ.əkɪs
 121. twɔ.ətɛr g.u. zi.ən - of : kɔkən - tsi.əd a.l - of : tkɔkt a.l
 122. to-ɪ ɪ-z nɔχ.rū.nə - tɪ-z mæ ro-jæmu.jə - of : mæ ro-ja.f
123. mɛ ma.kə ma.junɛ.zə mæ-tχɛ.lfan ən ɛ.ɪ
 124. dat bu.mtjə g.u. ry-z en um du. tɛ g.ru.jə
 125. d-ɪm pa.stɛr æ χ.un win
 126. ny-z ud y-z ɪ-z avəbrunə
 127. dɛ mæ.ɪk spɔ-t ytɪy-dər vān dɛ ku.ə | ə spe.nə |
 128. d-n kær.kəkɔstɛr ly-ʃ um dɛ kry-ʃda.g.ən | dɛ persæ.ʃɪn |
 129. dɛ tra.ɪm vān d-ɪn karəwa.g.n plo-ɪjə vɔr tχ.əwɪ-χ.tə
 130. dɛ twɛ alɛmā.s ka.my-t
 131. zæn. æslɛ.g.ə datn bla.w æ zwart was
 132. dɛ suws ɪ-z dɪ-nə
 133. d-ɪn snɪ.uw lɛ.χ.tɪ-kə
 134. tɪ-z en ɪ.uwəχ.ɛ.t dajkjə ni æzɪ.nənæ
 135. ni.uwpo-ərt kumd æn ɪ.əɪ ni.uwə stɛ-ɪ
 136. dū.ən - k̄du.ɪtət - jə du.tət - æ du.tət - mɛ du.ɪtət - jœ.ɪdər du.tət - zə du.ɪtət - k̄dɛ.ɪtət - jə dɛ.ɪtət - æ dɛ.ɪtət - mɛ dɛ.ɪntət - jœ.ɪdər dɛ.ɪtət - zə dɛ.ɪntət - dɛ.ɪk̄ dadə - datɪt mu. æ du.t - dānzət mu. æ du-n
 137. do:pm - of : ka.st-n - æ ka.st-nabit - dɛ vū-ntə
 138. da.ʃχ.ə - æ da.ʃt - æ dɔʃ - ən æd ɛdɔʃə
 139. bind-n - k̄binə - jə bɪnt - æ bɪnt - mɛ binə - jœ.ɪdər bint - zə binə - bintɪ - bū-ntɪ - kæn æbu-ə
 140. *Locale landmaten* : ə g.əmɛ-t - mv. : g.əme.tə = ± 37 aren - æn a.lv mɛ-t = 1/2 gemet - æ vi:rndɪ.əɪ = 1/4 gemet - æ ru.ə = ?
 141. *Waternamen* : d-nizɛr - of : dɛ be.kə - d-na.wdik

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is by-ʃχ.ə.rə

De inwoners heeten by-ʃχ.ə.rnu:rs

Een bijnaam kennen zij niet. De kinderen van Nieuwerleet (Nieurlet) roepen om ze te tergen : by-ʃχ.ə.rnu:rs lan̄ku:rs (lange haren).

Aantal inwoners op 8-3-36 : 504.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : dɛ platə - d-no-əstu-k - dɛ wɛ-stu-k - dɛ brikəri.ə
 Er zijn geen locale verschillen. Iedereen kent en spreekt Vlaamsch. Iedereen kent ook Fransch op een paar uitzonderingen na (oudere mensen).

De bevolking bestaat uit landbouwers en landarbeiders.

Zegslieden. 1. Marquis, Theofiel ; 69 j. ; schoenmaker ; hier geb. ; heeft steeds hier verbleven ; V. en M. beiden van hier ; spreekt haast altijd Vlaamsch.

2. Marquis-Marquis, mevr. Adèle ; 65 j. ; huisvrouw ; hier geb. ; V. en M. beiden van hier ; spreekt altijd Vlaamsch.